

Asia: VN/15936/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun lain ja valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esityksestä

Maa- ja metsätalousministeriö pitää esitettyjä muutoksia ja lisäyksiä pääosin tarpeellisina, mutta katsoo, että esitystä ja/tai perusteluita on täydennettävä joiden alla kuvattujen kohtien osalta.

2. Yhteiset palvelut

- **Kommentit 2 §:n muuttamisesta**

-

3. Yhteisten palvelujen rekisterinpitäjät

- **Kommentit uuden 2 a §:n lisäämisestä**

Hallituksen esityksen tavoitteena on täsmentää valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen tiedonhallinnan ohjausta ja yhteisten palvelujen rekisterinpitäjä- ja tiedonhallintavastuita. Tietojen ja erityisesti henkilötietojen hallinnan kannalta ehdotus ei kuitenkaan riittävällä tavalla täsmennä Valtorin asemaa rekisterinpitäjänä.

Esimerkiksi esityksessä sivulla 11 todetaan, että ehdotettava sääntelytapa vastaisi suurimmaksi osaksi nykyistä tulkintaa, jossa palvelukeskus on toiminut pääasiassa sopimusperusteisena henkilötietojen käsittelijänä asiakkaidensa lukuun. Palvelukeskuksen asiakkaat vastaisivat rekisterinpitäjänä tiedoista, joita ne käsittelevät yhteisissä palveluissa lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi. Palvelukeskus voisi myös jatkossa toimia henkilötietojen käsittelijänä. Ehdotetun sääntelyn johdosta palvelukeskus toimisi kuitenkin myös yhteisrekisterinpitäjänä kunkin asiakkaansa

kanssa Tori-lain mukaiseen palvelujen tuottamistehtäväänsä olennaisesti kuuluvassa palvelujen teknisen toiminnan varmistamiseen liittyvässä henkilötietojen käsittelyssä. Palvelukeskus voisi jatkossakin toimia rekisterinpitäjänä myös Tori-lain mukaisia asiakaspalvelutehtäviään hoitaessaan.

Sivulla 14 todetaan vastaavasti, että palvelukeskus voisi jatkossakin toimia itsenäisenä rekisterinpitäjänä silloin, kun se käsittelee henkilötietoja Tori-lain 5 §:ssä säädettyihin palvelujentuottamis- ja kehittämistehtäviinsä sisältyvissä asiakaspalvelutehtävissä.

Valtorin itsenäisestä rekisterinpitäjyydestä ei kuitenkaan lakiluonnoksen pykälissä esitetä säädettävän, vaan säädettäisiin ainoastaan yhteisrekisterinpitäjyydestä (2 a §): Palvelukeskus ja kukin sen 10 §:n mukainen asiakas toimivat yhteisrekisterinpitäjinä yhteisten palvelujen teknisen toiminnan varmistamiseksi käsiteltävien välttämättömien henkilötietojen osalta.

4. Yhteisten palvelujen käyttöönoton ja liittämisen hyväksyminen

- **Kommentit uuden 7 §:n lisäämisestä**

Koska taustalla on yhteisten palveluiden käyttövelvoite, tulisi liittämisen hyväksyntä nähdä enemmänkin Valtorin ja asiakkaan yhteisenä dokumentointi- ja auditointiprosessina, jossa vastuu liittämisen onnistumisesta on sekä palvelun tuottajalla että asiakkaalla. Nykyisten sanamuotojen valossa näyttää siltä, että asiakkaan vastuulle jää yksin sopeuttaa järjestelmänsä yhteisiin palveluihin.

5. Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen toimitusjohtaja

- **Kommentit uuden 8 §:n 2 momentin lisäämisestä**

-

6. Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen henkilöstö

- **Kommentit 9 §:n muuttamisesta**

-

7. Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen asiakkaat

- **Kommentit uuden 10 §:n 2 momentin lisäämisestä**

7§:n kommenttien mukaisesti tulisi selkeämmin korostaa palvelukeskuksen (palvelun tuottajan) ja asiakaan yhteistä vastuuta rooliensa puitteissa kokonaisuuden toimivuudesta, tehokkuudesta ja turvallisuudesta.

8. Integraatiopalvelujen tuottaja ja sen tehtävät

- **Kommentit uusien 13 § ja 14 §:n lisäämisestä**

Esityksen perusteluissa tulisi vielä selkeämmin kuvata miten esitetty muutos vaikuttaa nykytilaan, jossa integraatiopalvelut kuuluvat jo käyttövelvoitteen piiriin. Lisäksi oli hyvä selkeämmin kuvata mikä tämän palvelun on rooli on nykyisten järjestelmäkokonaisuuksien sisäisissä integraatioissa, valtion järjestelmien välisissä integraatioissa ja muissa esim. ulkoisissa integraatioissa. Lisäksi olisi hyvä tarkemmin pohtia kustannusvaikutuksia ja tarvitaanko siirtymäaikaa nykyisten integraatoratkaisujen muuttamiselle, mikäli tämän esityksen on tarkoitus johtaa laajaan yhtenäistämiseen.

9. Varautuminen ja palvelutuotannon häiriötilanteet

- **Kommentit uusien 15 §:n 3 ja 4 momentin lisäämisestä**

-

10. Esityksen vaikutukset organisaatiosi toimintaan

Esityksen vaikutukset lienevät vähäiset VNK:n piirissä.

11. Muut kommentit

-

Vertanen Antti
Maa- ja metsätalousministeriö